

Panun rakinoita

IHMEITÄ TEKEVIÄ TUOKSUJA JA AROMEJA

Vaikka se paljon puhuttu ja kauan kaivattu kahvilaiva, jonka lastin lumastaminen tavallisen kansalaisen kukkarolle käynee loppuikin ilman kalliiksi, onkin vasta kääntänyt ahterinsa Etelä-Amerikan rannikolle, niin että sen tuomia tuoksujakaan saamme vielä kauan kaipailla, niin — mirabile dictu, kuten entinen saksanopettajan sanoi ystäväni Sakarin yllättävästi approbaturista — tuoksujakaan meillä jo on suotu jos jonkinlaisia. Jollain tavalla aika on muuttunut hyvin monessa perheessä, toisissa vain uneniyhyviksi tuokioiksi, toisissa peräti kerta kaikkiaan.

On kuin olisivat hyvin, hyvin kaukana takanapäin ne ajat, jolloin kessunkäryni takia piti melkein pyrkiä sisälle selkään edellä. Pääasiallinen vaikutus tähän on tietenkin kotimaisella tupakkateollisuudella, joka tottapuhuen on

huimaavasti kehittänyt, mutta on elämäämme tullut tuollaisia pikanttia vanhan ajan makuakin. Niin, niin, ulkomaiset suhteemme ovat alkaneet järjestyä ja, niin, kuin tavallista, yksityiset kansalliset toimivat tienraivaajina valtion tulla taaperrellessa jälestä parhaansa mukaan vaikeuksiensa ja muodollisuuksiensa kanssa kamppailien.

Niin, niin se oli muuan helsinkiläinen, jo ehtinyt kotiuduttuaan vakuuttaa, että Oulussa joka talossa tarjotaan kahvia. Se nyt kuitenkin on liioiteltua, sillä kyläpuumerkin huonekumman keskuudessa ainakin on täytynyt ne muutamat pönnät pitää hyvin tarkan syntä- ja vähennyyslaskun olaisina — pyyn pieneneemiselle maailmanlopun edellä kun ei mitään mahda! Mutta puumerkki omasta puolestaan ei voi kertoa naapuristaan muuta kuin pelkkää hyvää, niin että ajoittain varsinaisen työpäivä vasta on oikein alkannut jonkun visiitin jälkeen, jolloin kaikissa aivokomeroissa on tuntunut valvovan peräti nerokas pik-

kuukkeliperäti nerokkaine ja loppumattomine ideoineen. Ja joskus on pitänyt nousta keskellä yötäkin työskentelemään, kun Rio Rio tai Kungliga-Blandning on alkanut liaksi veriä vierittää.

Ja kaffeen päälle on suu maireessa sytytetty amerikkalainen tai ruotsalainen, suhteista riippuen, ja vedetty henkisavut herrasmiestä leikkien. Onpa joskus joku englantilainenkin eksynyt suuputeen. Tämä ihmiö ei rajoitu vain meidän kaupunkilaisiin, piireihin, me, kaikkeksi onneksi, vaan näistä "diplomaattisista" suhteista ovat päässeet osallisiksi laajat piirit varsinkin täällä kunnan Pohjois-Pohjanmaalla — tietenkin myös Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla. Joista siirtolaisuus aikanaan on ollut melkoinen, samoin kuin täältä taas varsinkin sodan loppuvaiheissa oli paljon läpseä Ruotsissa ja on osaksi vieläkin. Kun kiertää maakuntaa tai kuulee juttuja sieltä päin, niin saa ilokseen kuulla, että Mökkinän Minnankin Kus'u on vihdoinkin saanut yhteyden kotimaahan ja muistakin raihnaiseksi käynnystä äitiriepuaan, että Timperin harhautunut poika on alkanut muuttella rakkautella kotikonstiin, että Saunarannan Sanelman tytär on joutunut hyvin naimisiin,

mikä näkyy tiheään saapuvista lahjapaketeista jne. On kerrottu jonkun emäntäihmisen saaneen jopa viisikin pakettia jo tähän mennessä ja niihin on jo mahtunut muutakin, kuin vain ruokatarvikkeita. Joskus saapunut paketti yllättää täydellisesti vastaanottajansa, sillä tämä on kuvitellut, ettei sen lähettäjä, ehkä hyvinkin lyhytaikainen tuttava ja vieras, enää muista hänen nimeäänkään. Mutta muistaapahan vain!

Olin eräänä päivänä ostamassa postimerkkejä kaupungin postista. Vieressäni seisoi pieni ja vanha, hyvin vanha mummo, joka huolellisesti lilmaili merkkejä kirjekuoreen. Kun työ vihdoinkin oli valmis ojensi muori kirjeen lasin takana istuvalle neidille ja ääni huiviin käärityn lakin sisältä kysyi, etä meneekö se nyt sitten varmasti Amerikkaan. Neiti vakuutti sen menevän ja heidän välilleen sukeutui sitä keskustelu. Seitsemäsä vuorokaudessa oli tullut eräskin kirje sieltä kaukaa. Menneneekö yhtä nopeasti sinne... "Oletteko virkailija. Vanha rouva hymyilee koko pieneksi käyneellä kurttuksilla kasvoillaan. Oli toki hän saanut paketin ja siinä niin ihanat ja lämpimät aamutossut. Ja muuta-

kin hyvää oli ollut, hieman kahvia, huomattavan paljon sokeria, vaikka sehän se niilläkin on kortilla, jne.

Postineiti vakuuttaa, että kahvi se vasta virkistää, ja silloinkos mummoni innostui kehuimaan. Vaa, sehän se vasta virkistää, voi hyvät ihmiset, kun ihan sairaan terveeksi tekee. Ja päänpöpuun se sitten vsasta on hyvää, niin selviää kaikki ajatukset ja kirkastaa elämän — kahvi! Ja me ympärillä seisovat vahvistimme vanhuksen vakuutuksen, jotta niin se on, muorikulta, etä ihmeellinen se on juomaksi, kahvi.

Ollaan siis kiitollisia saamista me lahjoista, jotka eivät suinkaan ole tarkoitettut meillä "poispillamaan", vaan viihdyttämään arki-työn väleissä hiljaisi hetkiämme tai iloisia seurapieliamme. Ja toivokaamme hartaasti, etä isä valtiokin saisi astansa sellaiseen reilään, etä kahvitippa ja muuta suummakeaa ja ravinnonlisää saataisiin sellaisiin hintoihin, etä jokaisen työtätekevä kannattaisi niitä hankkia. Mutta — ympäri käydään ja yhteen tulmaan — siihen ei päästä ilman aherrusta silloinkin, kun virginialaisesta kahvisista, kaakaosta ym. ei ole hajua-